

Verkeerstekens en -regels

Doelgroep

Eerste leerjaar

Lesdoelen

De leerlingen

- kunnen gepast reageren op de kleuren van verkeerslichten voor voetgangers.
- herkennen berm en parkeerstrook als delen van de openbare weg die gebruikt kunnen worden door voetgangers en fietsers.
- herkennen fietssuggestiestrook en bushalte als deel van de rijbaan.

Eindtermen

De leerlingen

- 4.14. kunnen de gevaarlijke verkeerssituaties in de ruimere schoolomgeving lokaliseren.
- 4.15. beschikken over voldoende reactiesnelheid, evenwichtsbehoud en gevoel voor coördinatie en ze kennen de verkeersregels voor fietsers en voetgangers, om zich zelfstandig en veilig te kunnen verplaatsen langs een voor hen vertrouwde route.

Materiaal

Materiaal:

- PowerPointpresentatie (bijlage 3) met
  - foto's van de stellingen
  - foto's van werkblad oefeningen 1 en 2
  - foto's van werkblad oefening 4
- Groene en rode balpennen (of kaartjes) voor elke leerling
- Werkblad voor elke leerling (bijlage 1)
- Achtergrondinformatie voor de leerkracht (bijlage 2)

Beginsituatie

Wanneer leerlingen uit de eerste graad zich als voetganger in het verkeer begeven, is dat niet meer hand in hand met een volwassene. Ze moeten de regels voor voetgangers goed kennen en gepast reageren op verkeerslichten en andere verkeerstekens.

Kinderen pikken bepaalde verkeerstermen snel op vanuit hun omgeving, andere termen zijn moeilijker omdat ze bijvoorbeeld niet in de (school-) omgeving voorkomen. Het is belangrijk om begrippen als rijbaan, berm, bushalte, fietssuggestiestrook, parkeerstrook in de eerste graad aan te bieden, want vroeg of laat komen de kinderen er toch mee in aanraking.

Ze moeten vooral weten hoe ze zich er veilig moeten gedragen.

Instapfase

Wat weten de leerlingen al van bepaalde verkeerssituaties?

- Start de PowerPointpresentatie en toon de foto's een voor een.
- Lees bij elke foto de stelling voor.
- Als de leerlingen denken dat de stelling waar is, steken ze de groene balpen (of het groene kaartje) omhoog, bij niet waar de rode.
- Laat bij elke stelling enkele leerlingen aan het woord, maar bevestig niet wat juist of fout is.
- Stel eventueel enkele bijvragen als dat van toepassing is.

STELLING 1

Er bestaan verkeerslichten speciaal voor voetgangers.

Mogelijke bijvraag: hoe herken je zo'n verkeerslichten (denk ook aan kleuren)?

→ je kan ze herkennen aan de afbeelding van een voetganger in het licht. De kleuren zijn rood en groen.

Mogelijke bijvraag: welk gedrag stel je er?

→ bij een rood verkeerslicht moeten voetgangers stoppen en wachten, bij groen licht mogen ze verder wandelen/oversteken.

STELLING 2

Als er geen voetpad is, kan je het best op het gras naast de weg stappen.

Mogelijke bijvraag: hoe heet die strook gras naast de rijbaan in het verkeer?

→ een berm.

STELLING 4

Op deze plaats kan een trein stoppen.

Mogelijke bijvraag: wat stopt hier dan wel?

→ een bus.

STELLING 3

De straat die je hier ziet, is een autosnelweg.

Mogelijke bijvraag: wat zie je nog op de foto?

→ een zebrapad, een fietser, een fietssuggestiestrook, een voetpad, een voetganger, auto's.

STELLING 5

Op de gekleurde strook op de weg mogen fietsers en auto's rijden.

Mogelijke bijvraag: Is dit een fietspad?

→ **neen, een fietspad bestaat uit twee witte, onderbroken lijnen. Meestal staat er ook een verkeersbord bij.**

Mogelijke bijvraag: Wat wil deze strook aantonen?

→ **fietsuggestiestroken zijn bedoeld om bestuurders erop attent te maken dat hier fietsers kunnen rijden.**

STELLING 6

Je mag hier rechts van de witte lijn fietsen.

Mogelijke bijvraag: wat duidt de witte lijn aan?

→ **daar mogen bestuurders parkeren: een parkeerstrook.**

Mogelijke bijvraag: waar fiets je het veiligst?

→ **op de parkeerstrook ben je verder weg van de auto's, dus dat is veiliger.**

De term 'parkeerstrook' is nog niet zo belangrijk voor de kinderen. Wel herkennen ze het deel van de rijbaan als een deel waar bestuurders kunnen parkeren en waar zij eventueel kunnen fietsen.

Verwerkingsfase: werkblad

De leerlingen hebben via de stellingen kennigemaakt met enkele nieuwe plaatsen in het verkeer. Vertel hun dat het heel belangrijk is om te weten waar ze mogen stappen en fietsen. Deel de werkbladen uit en maak de oefeningen stap voor stap samen met de leerlingen als verwerking van de leerstof. Laat steeds ruimte voor vragen.

Oefening 1: Waar stap je?

Toon de foto's uit oefening 1 via de PowerPointpresentatie. Bespreek samen met de leerlingen:

- Wat zie je? (rijbaan, fietspad, voetpad, bord, parkeerstrook...)
- Waar moet je stappen?

Na elke foto verschijnt een kruisje op de foto in de presentatie op de juiste plaats.

Oefening 2: Waar fiets je?

Toon dezelfde 4 foto's uit oefening 1, maar bespreek nu waar je mag fietsen. Na elke foto verschijnt een kruisje op de foto in de presentatie op de juiste plaats.

Oefening 3: Juist of fout?

Lees de stelling en laat de leerlingen aangeven of de stelling juist of fout is.

Oplissing: 1 juist/2 fout/3 fout/4 juist/5 juist.

Oefening 4: Wat is het veilige gedrag?

Toon de foto's uit de oefening via de PowerPointpresentatie. Vraag de leerlingen waarom ze voor dat antwoord gekozen hebben.

Oplissing: 1A/2B/3A/4B/5B/6B.

Vraag de leerlingen of ze voorbeelden kunnen geven van situaties in hun woon- of schoolomgeving zoals op de foto's. Laat verschillende leerlingen aan het woord.

Afsluitfase

Toon opnieuw de foto's van de PowerPoint en vraag telkens of de stelling waar of niet waar was. Laat verschillende leerlingen aan het woord en verwijst naar de oefeningen die ze gedaan hebben.

STELLING 1

Er bestaan verkeerslichten speciaal voor voetgangers.

WAAR: je herkent ze aan de afbeelding van een voetganger in het licht. Bij een rood voetgangerslicht moet je stoppen, bij een groen voetgangerslicht mag je verder stappen of oversteken.

STELLING 2

Je kan het best op een berm stappen als er geen voetpad is.

WAAR: zo ben je weg van de rijbaan en stap je op een veiligere plaats. De berm moet natuurlijk wel begaanbaar zijn, hoge begroeiing of een gracht zorgen er soms voor dat je hier niet kan stappen.

STELLING 3

De straat die je hier ziet, heet een autosnelweg.

NIET WAAR: op een autosnelweg mogen geen voetgangers en fietsers komen. Deze straat heet de rijbaan. Een rijbaan is een weg voorzien voor bestuurders. Dus ook voor fietsers, die moeten rechts op de rijbaan fietsen als er geen fietspad is.

STELLING 4

Dit is een plaats waar een trein stopt.

NIET WAAR: dit is een bushalte. Hier kunnen mensen op of uit de bus stappen en de busuren nakijken. Soms staat er op een bushalte een bushokje, soms gewoon een paal.

STELLING 5

Op de gekleurde strook op de weg mogen fietsers en auto's rijden.

WAAR: een fietssuggestiestrook wijst autobestuurders erop dat fietsers ook op de rijbaan rijden. Zo kunnen ze dus beter rekening houden met elkaar. Het is geen fietspad, dus auto's mogen er gewoon over rijden.

STELLING 6

Je mag op een parkeerstrook fietsen als er geen fietspad is.

WAAR: zo ben je als fietser verder weg van het rijdende verkeer. Wanneer de parkeerstrook eindigt, moet je wel voorrang verlenen aan het verkeer op de rijbaan voor je de strook verlaat. Fiets dus alleen op een parkeerstrook als er over een lange afstand geen auto's geparkeerd staan. Begin niet tussen de geparkeerde auto's te slommen.